

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN AMSTERDAM

Gemeente Amsterdam

Postbus 202

Wethouder F. Ossel
Wethouder E. van der Burg

1000 AE AMSTERDAM
Telefoon 020 552 2100
Teksttelefoon 020 620 9279
www.amsterdam.nl

Retouradres: B&W, Postbus 202, 1000 AE AMSTERDAM

Aan de Stedelijke Wmo-Adviesraad Amsterdam
t.a.v. mevrouw M. Fritschy
Plantage Middenlaan 14-1
1018 DD Amsterdam

Datum	7 mei 2014
Ons kenmerk	
Behandeld door	I.M.W. Westerterp
Doorkiesnummer	0683620007
E-mail	i.westerterp@amsterdam.nl
Onderwerp	Uw advies met betrekking tot de Nota met Zorg Wonen, maart 2014

Geachte leden van de stedelijke Wmo-Adviesraad,

Om te beginnen willen wij u bedanken voor het advies (31 maart 2014) dat u ons heeft gestuurd naar aanleiding van de Nota Met Zorg Wonen van maart 2014 en de concept Wmo Verordening 2015.

Uw Advies richt zich op de vraag hoe de effecten van het 'Wonen' op de 'Zorg' worden geïnventariseerd en berekend. Wat het totaaleffect is, en waar 'Wonen' en 'Zorg' samenkomen. Wij zullen hieronder reageren op de in uw brief genoemde effecten en knelpunten.

1. Spanning tussen doelstellingen in het beleid

In uw advies geeft u aan dat volgens de Nota Met Zorg Wonen in Amsterdam als geheel het aanbod van aangepaste woningen en rolstoelwoningen voldoende is. Dit klopt voor wat betreft het aanbod van nultrredenwoningen en aanpasbaar gebouwde woningen. Het aanbod hiervan is zo groot dat het op de schaal van Amsterdam als geheel voldoende is. Voor de rolstoelwoningen ligt de situatie genuanceerder. Op de schaal van Amsterdam zijn er voldoende twee- en driekamer rolstoelgeschikte woningen, maar er is sprake van een tekort aan vier- en vijfkamer rolstoelgeschikte woningen. In 'Bouwen aan de stad II', de overeenkomst tussen de gemeente, de Huurdersvereniging Amsterdam en de Amsterdamse corporaties, is het streven geformuleerd om tussen 2011 en 2014 70 rolstoelwoningen voor huishoudens met kinderen in de plannen op te nemen. Door de bouwcrisis is dit aantal de afgelopen jaren niet gerealiseerd. In de nieuwe overeenkomst Bouwen aan de Stad III zal de gemeente met de corporaties de inzet opnieuw bepalen.

Daarin wordt ook het behoud van grote rolstoelgeschikte woningen voor de doelgroep meegenomen, in plaats van liberalisatie of verkoop.

U geeft aan dat u in uw netwerk ziet dat woningcorporaties steeds vaker geïndiceerde woningaanpassingen weigeren en er op aandringen dat mensen verhuizen naar een bestaande woning buiten of tegen de ring aan. Wij herkennen dit beeld niet. Als er een indicatie is voor woningaanpassingen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) worden die ook gerealiseerd. Woningcorporaties zijn op grond van het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) verplicht medewerking te verlenen aan woonruimteaanpassingen. Mocht een corporatie onvoldoende medewerking verlenen dan kan het college het betreffende stadsdeel inschakelen voor het toepassen van bestuursdwang. Voor particuliere woningeigenaren geldt dat de medewerking zonodig kan worden afgedwongen door een aanschrijving op grond van artikel 16 van de Woningwet. Deze situatie heeft zich de afgelopen jaren gelukkig maar één keer voorgedaan. In de praktijk gaat de dienst Wonen, Zorg en Samenleven (WZS) als het zich voordoet in gesprek met onwillige woningeigenaren. Uitleg over de verplichtingen is dan voldoende om de toestemming alsnog te krijgen. Soms blijkt in zo'n gesprek dat een woningeigenaar voorkeur heeft voor een andere uitvoering van de werkzaamheden. Hiermee wordt dan rekening gehouden.

Daarnaast is er een convenant met de Amsterdamse Federatie van woningcorporaties voor de uitvoering van kleine woonruimteaanpassingen. Het betreft het aanbrengen van een douchezitje, verhoogde toiletpot, handgrepen of het verwijderen van drempels. Ook hier geldt dat mochten corporaties onwillig zijn, zij door WZS gewezen worden op de afspraken in het convenant, en dat de aanpassingen in alle gevallen worden aangebracht. WZS constateert regelmatig dat corporaties zelfs meer doen dan in het convenant is geregeld. Kortom, geen enkele Amsterdammer hoeft te verhuizen omdat het aanbrengen van woningaanpassingen wordt geweigerd. Mocht u desondanks concrete signalen ontvangen over de weigering van woningaanpassingen wilt u die dan direct aan WZS melden zodat zij kunnen interveniëren voor een oplossing.

U wijst verder op het belang van de inzet van informele zorg uit het eigen (buurt)netwerk als één van de pijlers van het Koersbesluit en vraagt zich af of het primaat van verhuizen in dat kader misschien herzien moet worden.

Het primaat van verhuizen is een landelijk geaccepteerde beleidsregel waaruit volgt dat voorliggend op dure woningaanpassingen verwezen wordt naar de mogelijkheid van verhuizen. Het primaat van verhuizen kent op dit moment in Amsterdam een grensbedrag van € 6.100,-. Dit betekent dat geen woonruimteaanpassing wordt vergoed, indien de kosten hoger zijn dan € 6.100,-. In die situaties wordt een financiële tegemoetkoming in de kosten van verhuizing en inrichting van € 2.347,- toegekend. Ook in situaties waar bijvoorbeeld het plaatsen van een traplift technisch niet uitvoerbaar of niet brandveilig is wordt het primaat toegepast.

De primaatgrens is zodanig vastgesteld dat de veel voorkomende combinatie van aanpassingen zoals het aanbrengen van bijvoorbeeld een traplift en aanpassingen in douche en toilet mogelijk is. In het Amsterdamse beleid is verder geregeld dat afgeweken kan worden van het primaat van verhuizen indien verhuizing zal leiden tot een aanmerkelijke verschraling van het leven, bijvoorbeeld door het verlies van sociale infrastructuur van de persoon met beperkingen (zie paragraaf 2.1.c. beleidsregels Wmo gemeente Amsterdam). Als het sociale netwerk, waaronder de aanwezige mantelzorg in de directe woonomgeving, een essentiële bijdrage levert aan het langer zelfstandig kunnen blijven wonen van de persoon met beperkingen kan dit een aanleiding zijn om van het primaat van verhuizen af te wijken. Ook als er een medische contra-indicatie is voor verhuizing van de aanvrager en/of de partner vervalt het primaat van verhuizen. Omdat voor woning-eigenaren verhuizen ingrijpender is dan voor huurders krijgt de eigenaar met beperkingen, indien de kosten van woningaanpassingen hoger zijn dan € 6.100,-, de keuze tussen maximaal dit bedrag of een tegemoetkoming in verhuis- en inrichtingskosten.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van de regeling 'Van hoog naar laag' van een aantal Amsterdamse corporaties. Dit betreft een regeling die het voor mensen met een beperking mogelijk maakt om in de eigen buurt te verhuizen naar een woning op de begane grond, een woning op de eerste verdieping, of een woning welke bereikbaar is per lift. Het betreft de woningcorporaties Ymere, De Alliantie, Stadgenoot en Eigen Haard. Samen hebben deze woningcorporaties 70% van de corporatiewoningen in Amsterdam in bezit.

Om in aanmerking te komen voor deze regeling gelden de volgende voorwaarden:

- de persoon is 65 jaar of ouder;
- de persoon huurt een woning van een deelnemende corporatie in de gemeente Amsterdam hoger dan op de eerste verdieping;
- de persoon reageert op een woning van een deelnemende corporatie die in dezelfde buurt ligt als de huidige woning;
- de persoon reageert op een woning die geschikt is voor ouderen, gesitueerd op de begane grond, op de eerste verdieping of welke bereikbaar is met lift;
- de persoon dient een doorstromer te zijn.

De mogelijkheden om af te wijken van het primaat van verhuizen en de kansen om in de eigen buurt te kunnen verhuizen, maken dat er geen aanleiding is om het verhuisprimaat te herzien.

2. Financiële effecten van verhuizing

U wijst in uw advies op de forse financiële consequenties van verhuizing door de vanwege de bezuinigingen verlaagde verhuiskostenvergoeding Wmo en door de huurverhoging waar mensen na verhuizing vaak mee te maken krijgen. Ook stelt u dat een verhuizing

dermate grote gevolgen voor het sociale vangnet kan hebben dat dit tot hogere zorgkosten zou kunnen leiden.

Er wordt bij de toepassing van het primaat van verhuizen altijd een zorgvuldige individuele afweging gemaakt. Die betreft niet alleen de gevolgen van een verhuizing voor het sociale vangnet van deze persoon, zoals hierboven al toegelicht. Ook de financiële gevolgen worden gewogen in de beoordeling van het primaat van verhuizen. Indien men na een lange woontijd verhuist dan is er, helaas, vaak sprake van een hogere huur. Een uitzondering vormt de regeling 'Van hoog naar laag'. Corporaties hebben in de Nadere afspraken Bouwen aan de Stad II (januari 2014) afgesproken dat bij verhuizing via de regeling 'Van hoog naar laag' maximaal de huur wordt gevraagd die het huishouden voor de achtergelaten woning heeft betaald.

Als een verhuizing leidt tot een onbillijke - voor de betreffende persoon met beperkingen niet op te brengen - huurverhoging dan kan ook dat een reden zijn om af te wijken van het primaat van verhuizen.

3. Ontbrekende doelgroepen

De Wmo-Adviesraad maakt zich zorgen over de geringe aandacht die mensen met een verstandelijke, psychische of psychosociale beperking in de nota Met Zorg Wonen krijgen. Wij zijn het met u eens dat de Nota Met Zorg Wonen inderdaad meer aandacht had moeten geven aan de problematiek van deze groepen als gevolg van het scheiden van wonen en zorg. Net als bij ouderen groeit ook onder deze groepen de behoefte aan geschikte woonvormen..

In de dagelijkse praktijk wordt hier aan gewerkt. De dienst Wonen, Zorg Samenleven maakt met de instellingen en de corporaties voor de doelgroepen uit de GGZ (Regionale instellingen Begeleid Wonen) en VG (Verstandelijk Gehandicapten) al afspraken om de uitstroom uit (dure) intramurale voorzieningen mogelijk te maken. RIBW-kandidaten kunnen uitstromen via de keten Maatschappelijke Opvang naar Begeleid Wonen (veldregie o.l.v. de GGD). Kandidaten uit de doelgroep VG kunnen naar verwachting op korte termijn daarbij aansluiten.

U merkt op dat in de Nota Met Zorg Wonen de particuliere wooninitiatieven van mensen met een beperking niet genoemd worden bij de herbestemmingsregeling waarvoor in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting € 4 miljoen beschikbaar is gesteld.

Wij willen benadrukken dat het College in de reactie op het initiatiefvoorstel 'Lege zorggebouwen benut' de particuliere initiatieven voor groepswonen zeker als mogelijkheid ziet voor de invulling van de gereserveerde € 4 mln. Een dergelijke subsidie kan corporaties stimuleren om de borgingsruimte waarover zij beschikken in te zetten voor dergelijke vormen van gegroepeerd wonen.

Wij zullen nadrukkelijk bij de corporaties onder de aandacht brengen dat ook de herbestemming van leeg zorgvastgoed voor initiatieven van andere groepen dan ouderen in aanmerking komen. De corporaties kunnen concrete voorstellen voor de ombouw van panden voor groepsinitiatieven voorleggen aan de Commissie Stimuleringsfonds.

Hoogachtend,

Freek Ossel
Wethouder Wonen

Eric van der Burg
Wethouder Zorg